

Proprieborgen till Oy Apotti Ab

137/00.04.01/2015

STF 11.11.2019 § 55

Mer information:

ekonomidirektör Mikael Boström, tfn 050 377 1228
förvaltningschef Camilla Söderström, tfn 050 411 0205
stadsjurist Lena Filipsson-Korento, tfn 050 354 0121
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Oy Apotti Ab har bett sina ägare att bevilja ytterligare borgen utöver den som beviljats tidigare.

Bakgrund

Helsingfors, Vanda och Grankulla städer, Kyrksläpps kommun, Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS) samt KL-Kuntahankinnat Oy har slutit ett avtal om samarbete kring upphandling av ett gemensamt klient- och patientdatasystem för socialvården, primärvården och den specialiserade sjukvården. Föremålet för upphandlingen är ett gemensamt klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården inom kommunerna och HNS. Upphandlingssamarbetet är en del av projektet Apotti. Syftet med projektet är att förbättra verksamheten och tjänsterna inom social- och hälsovården. I Apotti-projektet ingår som ett led att upphandla och införa ett klient- och patientdatasystem. Styrgruppen för Apotti-projektet beslutade vid sitt möte 9.1.2014 att bl.a. föreslå att det bildas ett aktiebolag för administrering av klient- och patientdatasystemet under driftstiden. Förhandlingar om ägarförhållandena i bolaget och om innehållet i delägaravtalet fördes under år 2014 och våren 2015.

Stadsfullmäktige beslutade 8.6.2015 § 46 bland annat att staden tillsammans med Helsingfors stad, Vanda stad, Kyrksläpps kommun och Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt bildar ett aktiebolag, Oy Apotti Ab ("bolaget"), vars uppgift blir att till självkostnadspris producera tjänster som anknyter till klient- och patientdatasystem åt sina ägare. Även Helsingfors och Vanda städer, Kyrksläpps kommun samt HNS fattade var för sig beslut om att bilda ett bolag, och bolaget registrerades 15.7.2015.

Bolagets verksamhetsområde är serviceverksamhet inom IT-branschen samt anskaffning, planering och utveckling av programvara och utrustning. Därtill kan bolaget erbjuda IT-konsultering, utbildning samt stöd- och användarservice. Bolaget fungerar som en i lagen om offentlig upphandling avsedd enhet anknuten till aktieägarna, och dess syfte är att producera tjänster åt sina delägare.

Syftet med Oy Apotti Ab:s verksamhet är att åt de ägande kommunerna och samkommunerna producera ett datasystem för social- och hälsovården samt att sköta om systemets underhåll och utveckling i enlighet med kundbehoven och besluten. Den risk som följer av bolagets verksamhet är densamma för kommunen som om kommunen själv underhöll ett

datasystem för social- och hälsovården. I det här fallet har ägarkommunerna lagt ut uppbyggnaden och utvecklingen av ett kund- och patientdatasystem på Oy Apotti Ab. Det att systemet har fler ägare och användare än en kommun eller samkommun förväntas på sikt ge lägre kostnader för ägarna än om var och en av dem hade ett eget skilt system. Att gå i borgen för Oy Apotti Ab:s lån innebär därmed inte en större eller mer omfattande risk för en kommun eller samkommun än skyldigheten att ordna social- och hälsovård, eftersom man i varje fall måste ha datasystemen.

Bolaget producerar IT-, systemutvecklings- och stödtjänster inom social- och hälsovården åt sina ägare enligt självkostnadsprincipen. Bolaget stöder sina ägare vid omvandlingen i social- och hälsovårdsverksamheten och vid utvecklingen av effektiva, enhetliga verksamhetsmodeller.

Fullmäktige beslutade 14.12.2015 § 83 att för anskaffning av ett klient- och patientdatasystem bevilja Oy Apotti Ab proprieborgen på högst 1,1 mn euro av Grankulla stad som en del av bolagets finansieringsarrangemang om totalt ca 202 mn euro, som säkerhet för de lån som bolaget lyfter för systemanskaffningen samt räntor på dessa, dröjsmålsräntor och eventuella indrivningsräntor.

Oy Apotti Ab:s verksamhet finansieras i huvudsak med inbetalningar till fonden för inbetalt fritt eget kapital (SVOP) samt med långfristiga lån till och med 2020. Grankulla stad reserverar årligen anslag för SVOP-betalningar i budgeten (under aktiekapital i investeringsdelen).

Nuläget

Grankulla stad äger 0,5 procent av bolagets aktier. De övriga ägarna är HNS (44,0 %), Helsingfors stad (36,3 %), Vanda stad (12,4 %), Kyrkslätt kommun (2,4 %), Tusby kommun (2,3 %) samt Kervo stad (2,1 %).

Till säkerhet för sina långfristiga lån från penninginrättningar behöver bolaget proprieborgen från delägarna i proportion till ägarandelarna. Det beräknade totala behovet av lån är ca 280 mn euro, av vilket Grankulla stads andel enligt ägarandelen blir sammanlagt 1 338 000 euro. Detta innebär att borgenssumman behöver ökas med 238 000 euro utöver den borgen som staden har fattat beslut om tidigare (1,1 mn euro). Fördelningen av borgensansvaret mellan de nuvarande delägarna visas i den finansieringskalkyl som ingår som **bakgrundsmaterial** till föredragningslistan (SEKRETESS-BELAGT enligt 24 § 1 mom. 20 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999); extranätet).

Eftersom det slutgiltiga totala lånebeloppet kan stiga en aning från det som nu beräknats preliminärt, är det ändamålsenligt att stadens proprieborgen bestäms till högst 1,4 mn euro, dock så att Grankulla stads proprieborgen aldrig överskrider den andel av bolagets totala lånebelopp eller enskilda lån som motsvarar stadens ägarandel (för närvarande 0,5 %). Enligt detta ska nya delägare bevilja en borgen som motsvarar deras ägarandel, och samtidigt justeras de övriga delägarnas borgensandelar.

Förutsättningar för att bevilja borgen (kommunallagen 129 §)

Enligt 129 § i kommunallagen får borgen eller annan säkerhet som beviljats av kommunen inte äventyra kommunens förmåga att svara för sina lagstadgade uppgifter. Kommunen får inte bevilja borgen eller annan säkerhet om de är förenade med en betydande ekonomisk risk. Kommunens intressen ska tillgodoses med tillräckliga motsäkerheter. Kommunen ska dessutom beakta bestämmelserna i artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Med hänsyn till 129 § i kommunallagen kräver ägarna motsäkerhet för sin borgen. För att svara på detta behov har Oy Apotti Ab utrett möjligheten att använda företagsinteckning som motsäkerhet för borgen.

Företagsinteckningen eller företagsinteckningarna som ges som motsäkerhet gäller enligt förhandlingarna både den borgen som det nu ska fattas beslut om och den borgen som delägarna tidigare har ställt i förhållande till sin ägarandel.

Bolaget har beställt en utomstående värdering av säkerhetsvärdet på den egendom som företagsinteckningen omfattar. På Oy Apotti Ab:s bolagsstämma 22.10.2019 föreslås det att man ska ansöka om en företagsinteckning till ett säkerhetsvärde av 162 miljoner euro, per delägare enligt deras ägarandelar. Företagsinteckningens säkerhetsvärde för Grankullas del är ca 0,774 mn euro.

Enligt artikel 107 (1) om statligt stöd i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är det förbjudet att ge stöd, om alla följande kriterier uppfylls samtidigt:

- (1) stödet, av vilket slag det än är, ges ur statliga medel;
- (2) stödet är selektivt, dvs. gynnar vissa företag eller viss produktion;
- (3) stödet påverkar konkurrensen genom att snedvrیدا eller hota att snedvrیدا den; och
- (4) stödet har konsekvenser för handeln, dvs. påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

I detta fall är det fråga om att bevilja borgen till Oy Apotti Ab, som har bildats av offentliga samfund för att sköta en uppgift inom deras verksamhetsfält som hänför sig till ordnandet av social- och hälsovården, och bolagets syfte är att till självkostnadspris producera tjänster som anknyter till social- och hälsovårdens klient- och patientdatasystem enbart åt sina ägare.

Anskaffningen av klient- och patientdatasystemet har konkurrensutsatts i ett förfarande enligt lagen om offentlig upphandling, och i upphandlingsdokumenten fastslås de övriga offentliga samfund som kan införa systemet på basis av ramavtalet och genom att bli delägare i bolaget. Bolaget är inte alls verksamt på den konkurrensutsatta marknaden utan har bildats uteslutande för att ge sina ägare sådan service som bygger på deras gemensamma anskaffning av datasystem.

På grundval av detta bedriver inte Oy Apotti Ab sådan ekonomisk verksamhet som avses i reglerna om statsstöd. Borgen till bolaget innebär således inte förbjudet statsstöd, eftersom inte alla av kriterierna för statsstöd upp-

fills.

Med hänsyn till kraven enligt 129 § i kommunallagen och på basis av stadens ekonomiska nyckeltal kan man konstatera att den borgen som föreslås inte äventyrar stadens förmåga att svara för sina lagstadgade uppgifter. Borgensförbindelsen är inte heller förenad med en sådan betydande ekonomisk risk som avses i kommunallagen, med hänsyn till bolagets syfte och till att dess ägare enbart är offentliga samfund. Motsäkerheterna som krävs för borgen motsvarar en tillräcklig del med hänsyn till stadens riskhantering.

STS:

Fullmäktige beslutar

- a) att höja beloppet för Grankulla stads tidigare beviljade proprieborgen (1,1 mn euro) till Oy Apotti Ab med högst 0,3 mn euro för vidareutveckling av ett klient- och patientdatasystem, som en del av bolagets finansieringsarrangemang om totalt ca 280 mn euro, för de lån som bolaget lyfter för systemanskaffningen samt räntor på dessa, dröjsmålsräntor och eventuella indrivningsräntor. Det nya sammanlagda beloppet av lån som borgen gäller är högst 1,4 mn euro. Giltighetstiden för borgen begränsas till högst 31.12.2028;
- b) att Grankulla stads proprieborgen aldrig överskrider den andel av finansieringsarrangemangens totala belopp eller av enskilda lån/arrangemang som motsvarar stadens procentuella ägarandel;
- c) att Oy Apotti Ab som motsäkerhet pantsätter en företagsinteckning (Oy Apotti Ab, 2699989-5) för den borgen som beviljas nu och den som beviljats tidigare, i enlighet med vad som föreslås i motiveringen;
- d) att Grankulla stad förbehåller sig rätt att kräva mer motsäkerhet i det fallet att bolagets ägarbas ändras så att över hälften av dess aktier övergår till en ny ägare eller syftet med dess verksamhet (att producera tjänster som anknyter till klient- och patientdatasystem inom social- och hälsovården för sina ägare) ändras till följd av den pågående servicesstrukturreformen.
- e) att man under de omständigheter som avses i punkt d) kan ta ut en årlig borgensprovision på minst 0,5 % för enskilda proprieborgensförbindelser som beviljas Oy Apotti Ab samt att provisionsbeloppet räknas ut på det återstående lånekapitalet per 31.12. och betalas före slutet av närmast följande januari månad efter tidpunkten då beloppet bestämdes;
- f) att verkställigheten av detta beslut förutsätter att Helsingfors, Kervo och Vanda städer, Kyrksläotts och Tusby kommun samt samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt för sin del fattar motsvarande beslut om proprieborgen till Oy Apotti Ab:s lån enligt sina egna ägarandelar.

.....

Ordföranden bad allmänheten och tjänsteinnehavarna att avlägsna sig från

mötessalen för den tid då detta ärende behandlades, eftersom det ingick ett sekretessbelagt dokument i handlingarna för ärendet (101 § 1 mom. i kommunallagen och 24 § 1 mom. 20 p. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet).

Stadsdirektören anmälde jäv och avlägsnade sig från mötesrummet för den tid då detta ärende behandlades (28 § 1 mom. 5 p. i förvaltningslagen), kl. 19.05–20.05.

Innan ordföranden öppnade diskussionen gav Oy Apotti Ab:s verkställande direktör Hannu Välimäki en presentation av borgensärendet, ibruktagandet av systemet och tidsschemat för det, samt besvarade frågor.

Efter att diskussionen inleddes anförde ledamot Miettinen understödd av ledamot Pesonen att ärendet bör remitteras för närmare specifikation av borgen och komplettering av förslaget.

I en omröstning där de som understödde fortsatt behandling av ärendet röstade ”ja” och de som understödde förslaget om remittering röstade ”nej”, vann förslaget om fortsatt behandling med rösterna 30–5 (Alanko, Jääskeläinen, Miettinen, Peltovirta, Pesonen).

Ordföranden konstaterade att behandlingen av ärendet fortsätter.

Under behandlingen ombads ekonomidirektören infinna sig för att besvara några frågor, efter vilket han lämnade mötessalen.

Ledamot Miettinen understödd av ledamot Pesonen föreslog att ärendet bör förkastas till följd av oklar borgen såsom liggande i strid med 129 § av kommunallagen.

I en omröstning där de som understödde grundförslaget röstade ”ja” och de som understödde förslaget om att förkasta ärendet röstade ”nej” vann grundförslaget med rösterna 31–4 (Jääskeläinen, Miettinen, Peltovirta, Pesonen).

Ledamot Miettinen meddelade att han lämnar avvikande mening mot beslutet.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Ledamot Miettinen lämnade skriftlig avvikande mening mot beslutet.

Bilaga 1 § 55